

Senec 7-8. 9 2022

33. Snem Združenia miest a obcí Slovenska

Stabilita, partnerstvo a predvídateľnosť

Heslom snemu je stabilita, partnerstvo a predvídateľnosť. Sú to tri slová v ktorých vidím tri piliere, ktorá nám žiaľ pri našej práci veľmi chýbali.

Počas celého volebného obdobia sme nemali kľud na prácu. Mimoriadne intenzívne sme sa museli venovať ochrane samosprávy, hoci každý z nás mal takú predstavu, že sa sústredíme nie na ochranu komunálu, ale na rozvoj miest a obcí.

Nájsť pochopenie u politikov bolo veľmi ťažké. Argumenty neraz zatienili pocity, rokovania sa vzdŕaľovali snahe o prijateľný kompromis. Problémy prichádzajú, nie je potrebné ich odkladať, ale riešiť, cítime ich, ale my nie sme spoluvinníkmi. My sme obeť situácie a jej neriešení. Povedzme si veci tak, ako sa majú.

Stabilita, partnerstvo a predvídateľnosť

VŽDY, KEĎ POTREBUJETE PARTNERA

Stojíme pri vás.

- Životné poistenie
- Poistenie motorových vozidiel
- Poistenie majetku
- Poistenie podnikateľov
- Poistenie zodpovednosti

NAŠE SLUŽBY MÔŽETE VYUŽIŤ AJ Z POHODLIA DOMOVA

www.kpas.sk
ekomfort.kpas.sk
Infolinka 0800 11 22 22

**KOMUNÁLNA
POISTOVŇA**
VIENNA INSURANCE GROUP

Pre všetko, na čom záleží

33. snem ZMOS

Výročná správa ZMOS
a snemové dokumenty

Senec 7. a 8. september 2022

Stabilita, partnerstvo a predvídateľnosť

- ☐ Výročná správa ZMOS a snemové dokumenty
- ☐ Digitálny reštart, Enviroakadémia, Municipálna V4, Príklady dobrej praxe, Živý vidiek, Euroaktiv, Nájomné byty ako regulované subjekty, Nečerpané fondy na znižovanie energetickej náročnosti- spôsob čerpania, Ceny stavebných materiálov- indexácia, Eurofondy pre malé obce, IUS- limity, Central European Education Institute /MBA/, Medziobecná spolupráca, Zdieľané centrá, Každý deň nový infolist na 8 500 adries, Reštart MASiek, Nelegálne skládky a ekologické záťaž, Mediálne výstupy, Deň komunálu
- ☐ 170 požiadaviek na zmenu stavebného zákona.....
- ☐ Kancelária ZMOS-organizačná štruktúra
- ☐ Zmena stanov ZMOS

Povedzme si pravdu

Finančná situácia štátu

VÝDAVKY PODĽA OBLASTÍ (rozpočet verejnej správy)

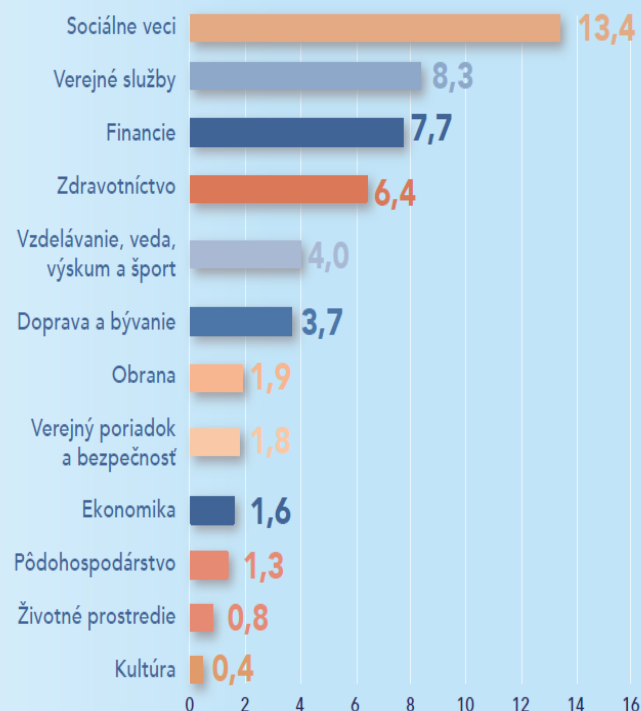
Peniaze, ktoré štát získa z daní, odvodov, fondov alebo nedaňových príjmov, potom rozdeľuje ďalej. Inak povedané - používa ich na svoj chod a zabezpečenie služieb pre občanov.

Najviac peňazí z verejných financií ide do sociálnej oblasti (13,4 mld. €). Sú v tom zahrnuté všetky dôchodky, materské, nemocenské, ošetrovné a ďalšie dávky či výdavky na rodinnú politiku.

Druhá oblasť s najvyššími výdavkami sú verejné služby. Pod týmto názvom sa „skrývajú“ výdavky na samosprávy, okresné úrady, regionálne školstvo či dopravné podniky. Na rok 2022 sú v tejto oblasti naplánované aj peniaze na zabezpečenie volieb do obcí a vyšších územných celkov, ktoré sa budú prvýkrát konať spoločne v jeden deň.

Pre oblasť financií je vyčlenených 7,7 mld. €. Sú v nej zahrnuté výdavky na výkon funkcií finančnej správy, výdavky na informačné systémy riadenia verejných financií, ako aj výdavky kapitoly Všeobecná pokladničná správa (napr. rezervy, finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ či výdavky spojené so správou štátneho dlhu).

Výdavky verejnej správy podľa oblastí (v mld. €)

Prečo chcú politici posúvať dlhovú brzdu?

„Pri Čadci ma tlačil termín. Keby som to nepodpísal, 80 miliónov eur z európskych fondov by prepadlo. Nemal som preto čas skúmať, či tam bol dobrý tender.“
Minister dopravy Árpád Érsek (Most-Híd)

Dlhová brzda je dôležitý nástroj, ktorý núti politikov zvažovať, či nakupujú za dobré ceny. Jej navýšenie by znamenalo, že prípad z Čadce sa môže mnohokrát opakovať.

www.cenastatu.sk

Finančná situácia v štáte

2008

2018

Dlh v pomere k HDP

28 %

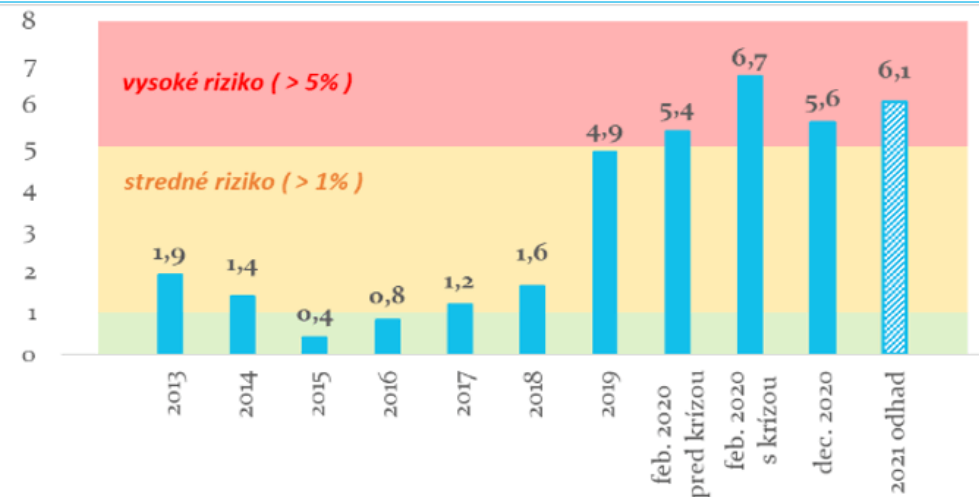
49 %

Dlh v mld. eur

19

44

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti

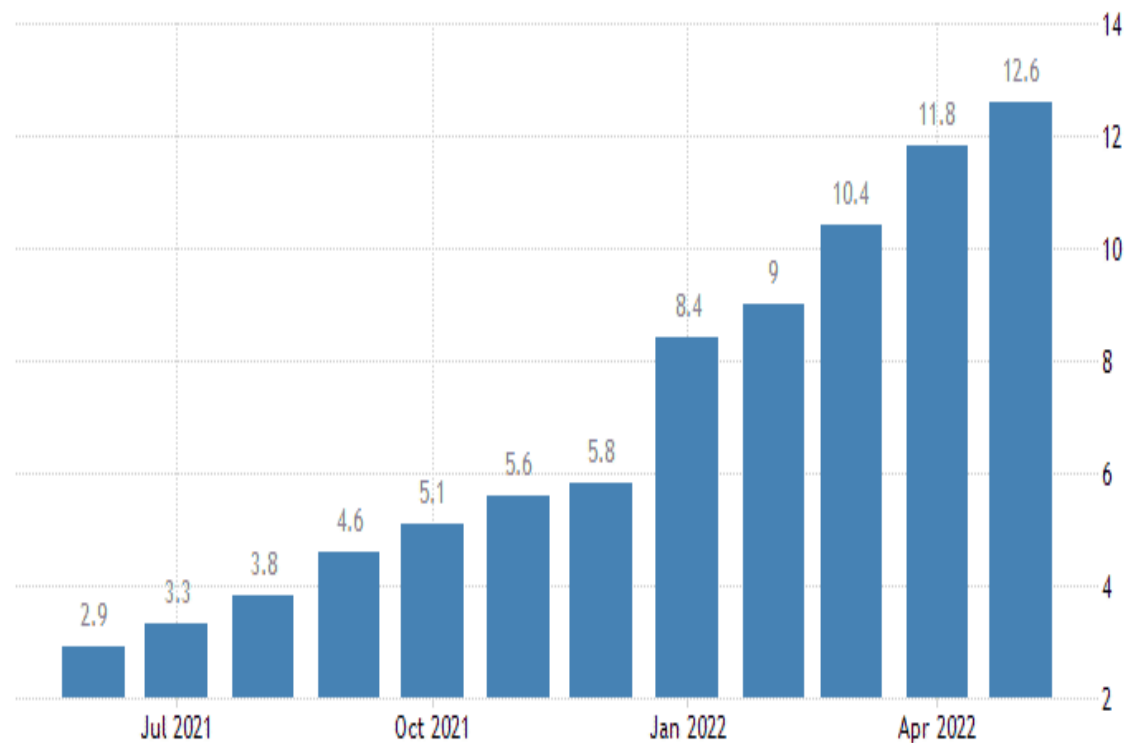
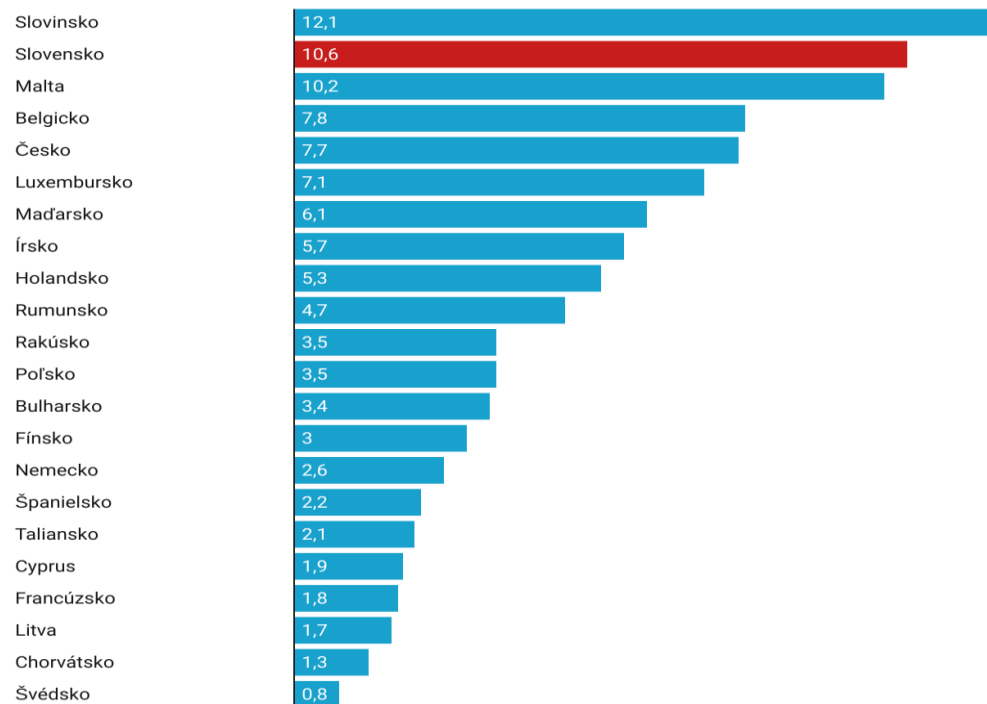

Finančná situácia v štáte

Slovenské verejné financie medzi najrizikovejšími v EU

V dlhodobej udržateľnosti verejných financií je horšie len Slovinsko

■ Potrebná konsolidácia *, p.b. HDP

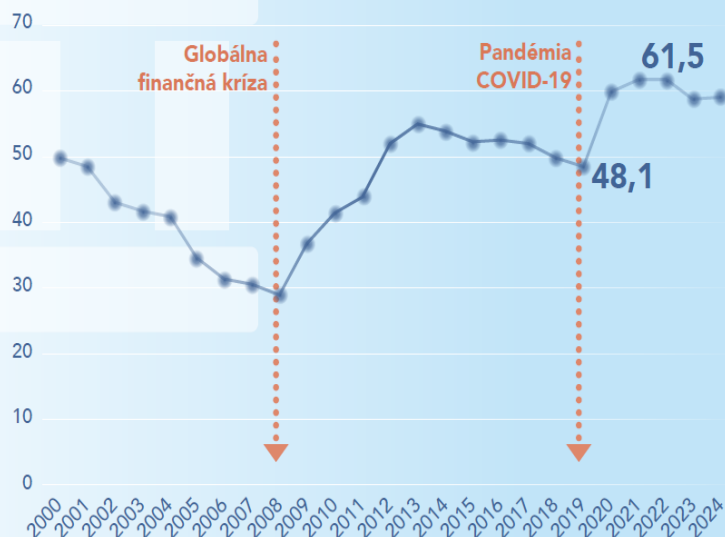
Finančná situácia v štáte

PRE PANDÉMIU NÁM STÚPOL DLH

Hrubý dlh stúpol za posledné dva roky o viac ako 13 percentuálnych bodov zo 48,1 % HDP v roku 2019 na 61,5 % HDP v roku 2021. Postupný nárast spôsobili najmä opatrenia vlády v súvislosti s pandémiou COVID-19 (4,9 p. b.) a predzásobenie sa hotovosťou z dôvodu neistoty vývoja pandémie (5,2 p. b.). Hrubý dlh Slovenska by mal kulminovať v rokoch 2021 a 2022 a do roku 2024 očakávame jeho pokles pod 59 % HDP.

Vývoj hrubého dlhu verejnej správy

(v % HDP)

PROGNÓZA VÝVOJA EKONOMIKY NA ROK 2022

Slovenská ekonomika sa v roku 2022 posilní a HDP stúpne o 4,2 %. Zotavenie aktivity vytvorí nové pracovné miesta a zamestnanosť sa zvýši o takmer jedno percento. Miera inflácie pod vplyvom globálnych faktorov zrýchli na 4,2 %, avšak mzdy budú rásť ešte rýchlejšie. Dynamika reálnych miezd dosiahne 1,3 %.

Rast HDP:
4,2 %

HDP v bežných cenách:
105,5 mld. €

Priemerná mzda:
1260 €

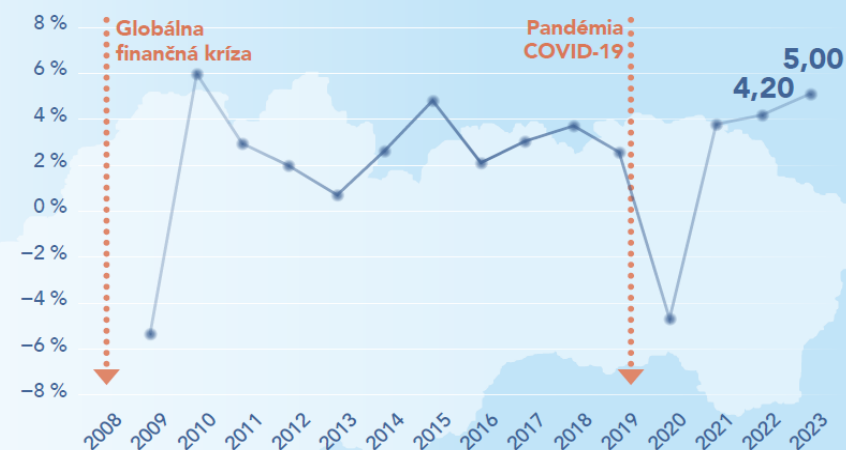
Rast miezd:
5,5 %

Inflácia:
4,2 %

Miera nezamestnanosti:
6,7 %

Rast zamestnanosti (ESA):
0,8 %

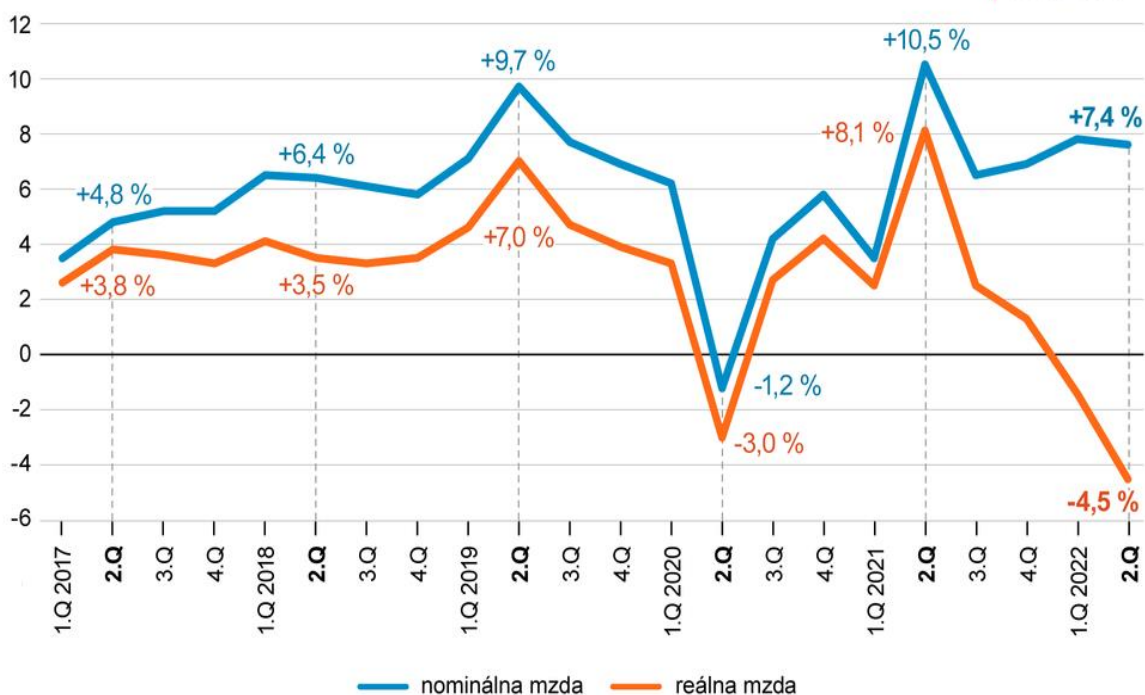
Vývoj HDP v %

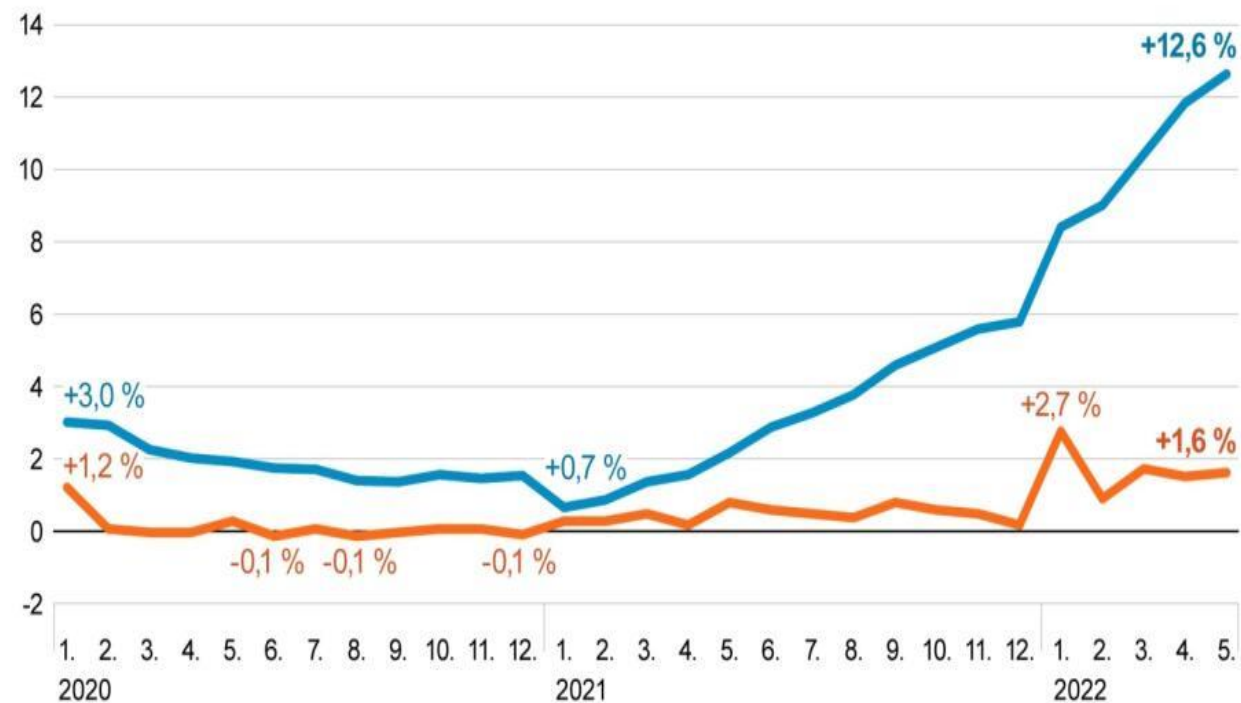

Finančná situácia v štáte

Priemerná mesačná mzda
(medziročná zmena v %, štvrťroky)

Inflácia – vývoj spotrebiteľských cien v SR*
(v %)

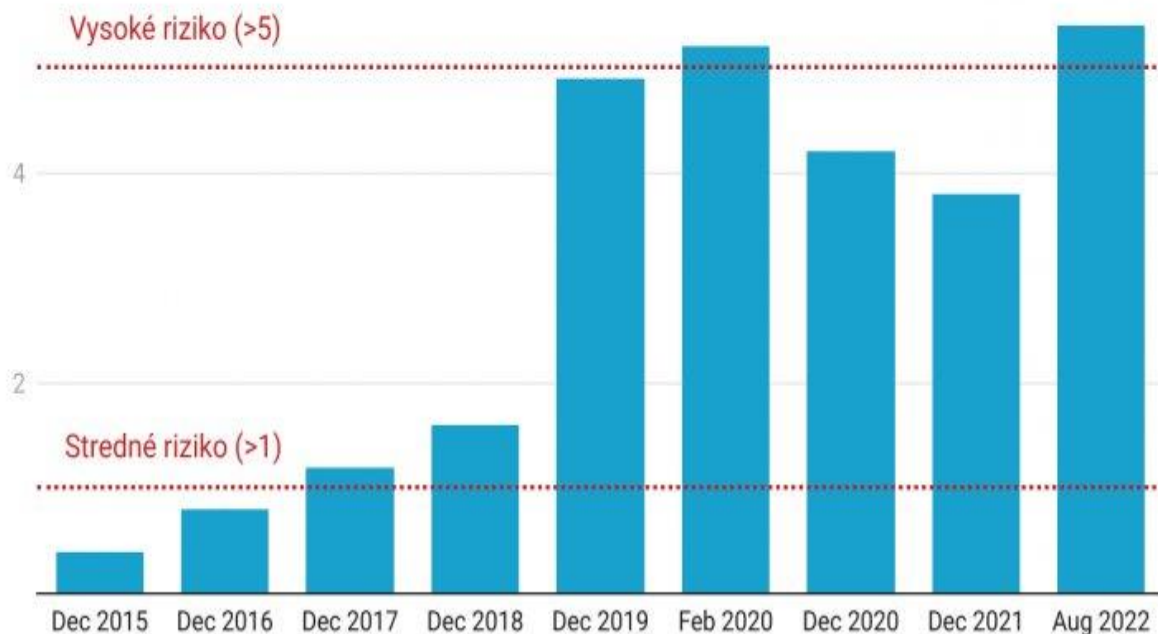

Finančná situácia v štáte

Verejné financie opäť v pásme vysokého rizika

Indikátor dlhodobej udržateľnosti verejných financií (% HDP)

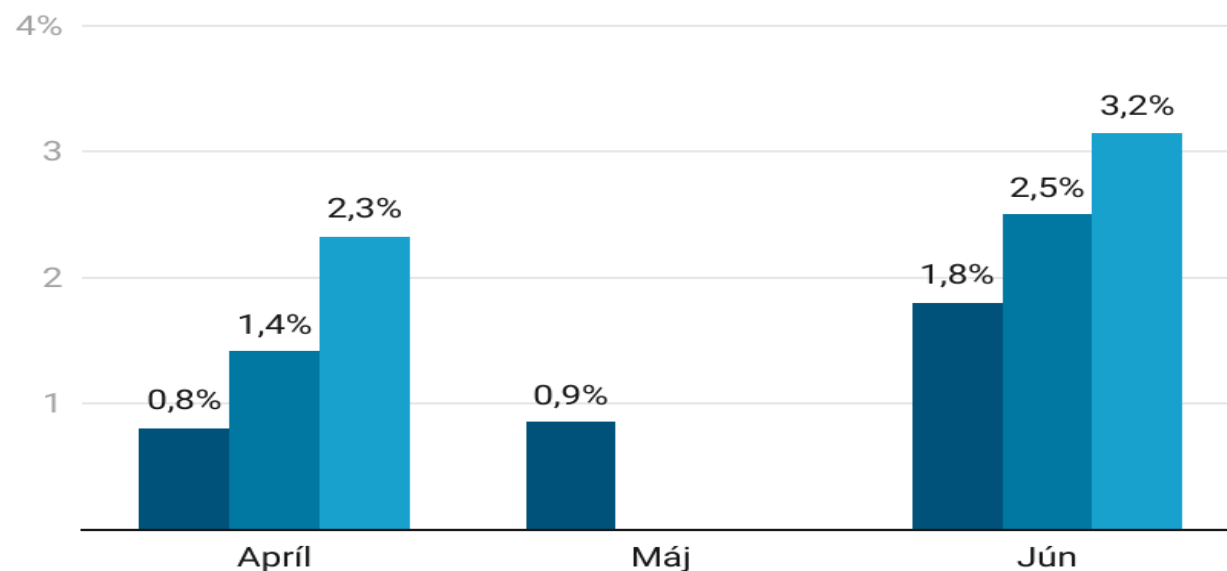
Zdroj: RRZ • Vytvorené pomocou Datawrapper

DENNÍK N

Náklady na obsluhu dlhu rastú

Priemerné akceptované výnosy v aukciách štátnych dlhopisov

Splatnosť: máj 2025 sept. 2030 okt. 2051

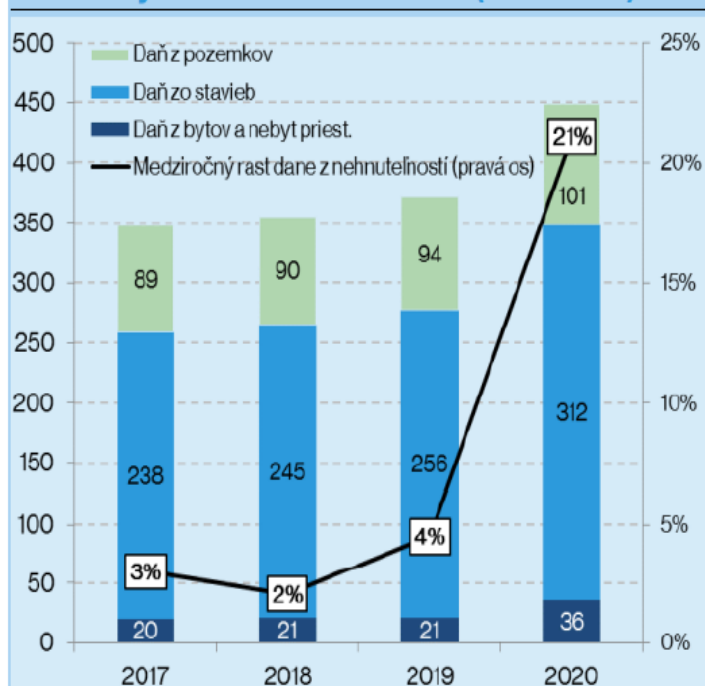
Zdroj: Ardal • Vytvorené pomocou Datawrapper

DENNÍK N

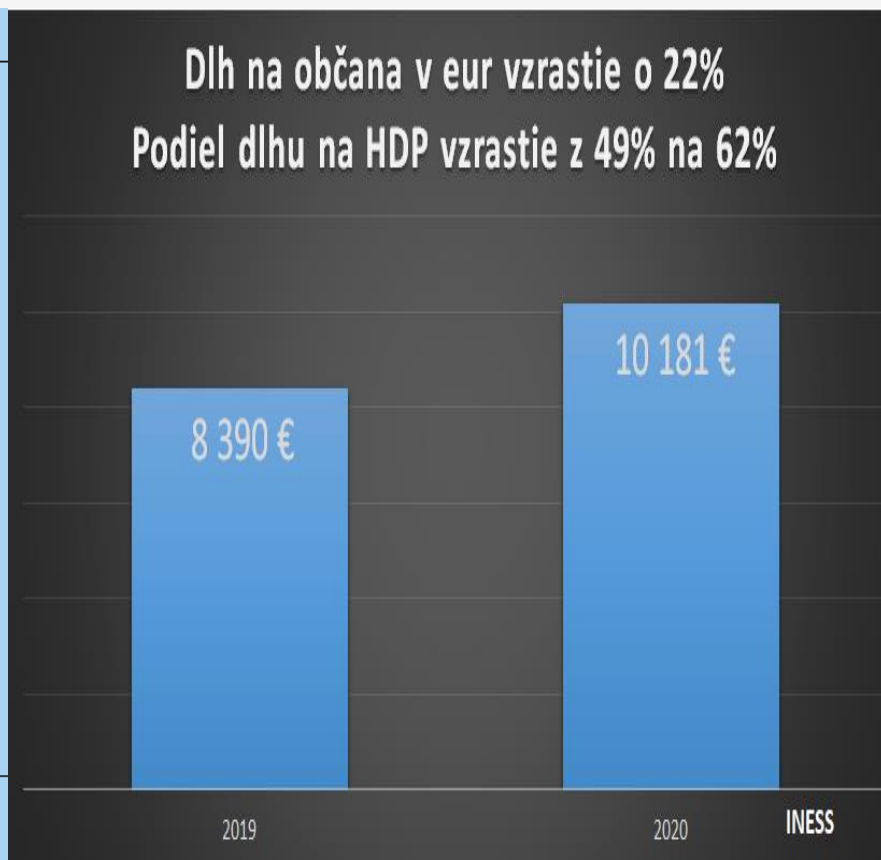
Finančná situácia v štáte

Graf 7: Výnos dane z nehnuteľností (mil. eur a %)

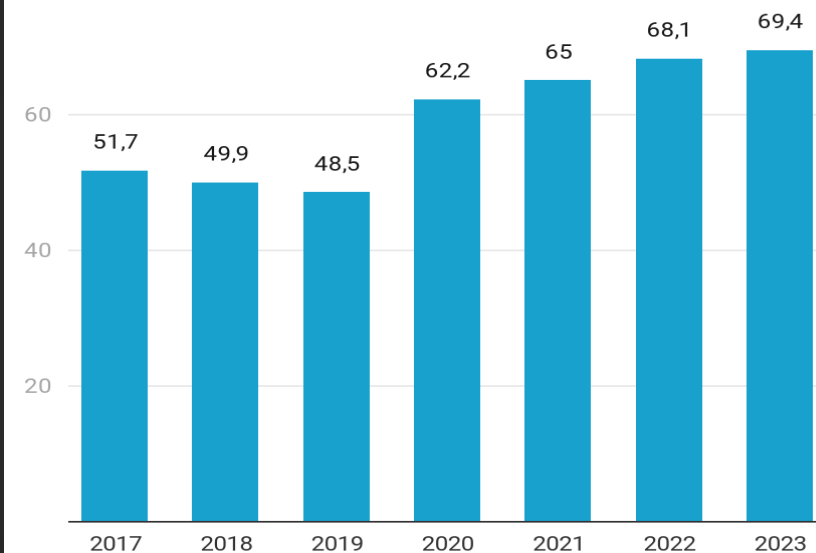
Zdroj: IFP - na základe dát Štátnej Pokladnice, DataCentra a VZN okresných miest

Dlh na občana v eur vzrastie o 22%
Podiel dlhu na HDP vzrastie z 49% na 62%

Bez ozdravných opatrení stúpne dlh k 70 % HDP

(vývoj hrubého dlhu verejnej správy, % HDP)

Údaje za rok 2020 sú očakávaná skutočnosť, dáta za roky 2021 až 2023 pochádzajú z návrhu rozpočtu

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023
• Vytvorené pomocou Datawrapper

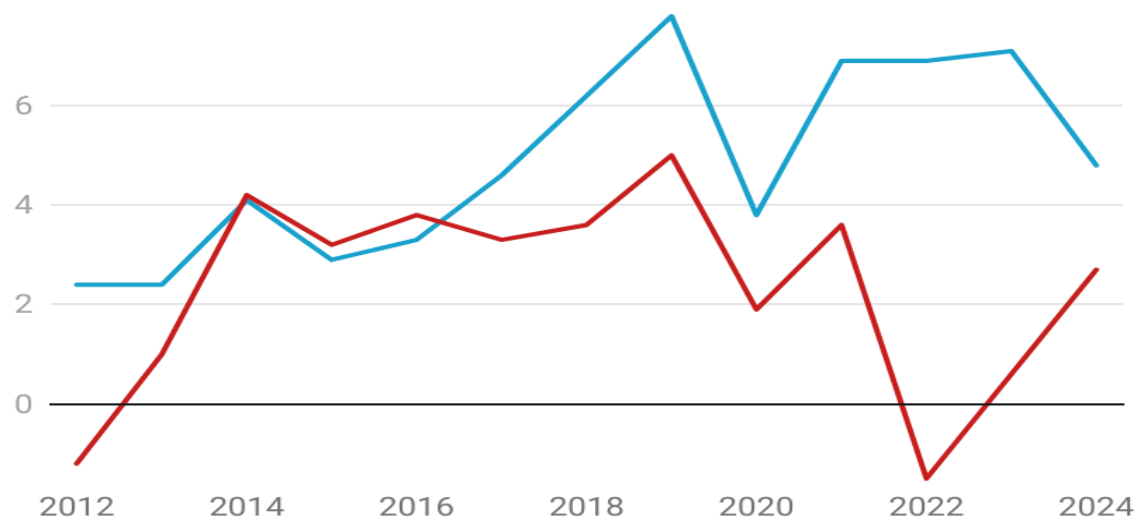

Finančná situácia v štáte

Rast platov nebude stačiť na infláciu

Reálne mzdy na Slovensku klesnú prvýkrát od roku 2012

— index nominálnych miezd — index reálnych miezd

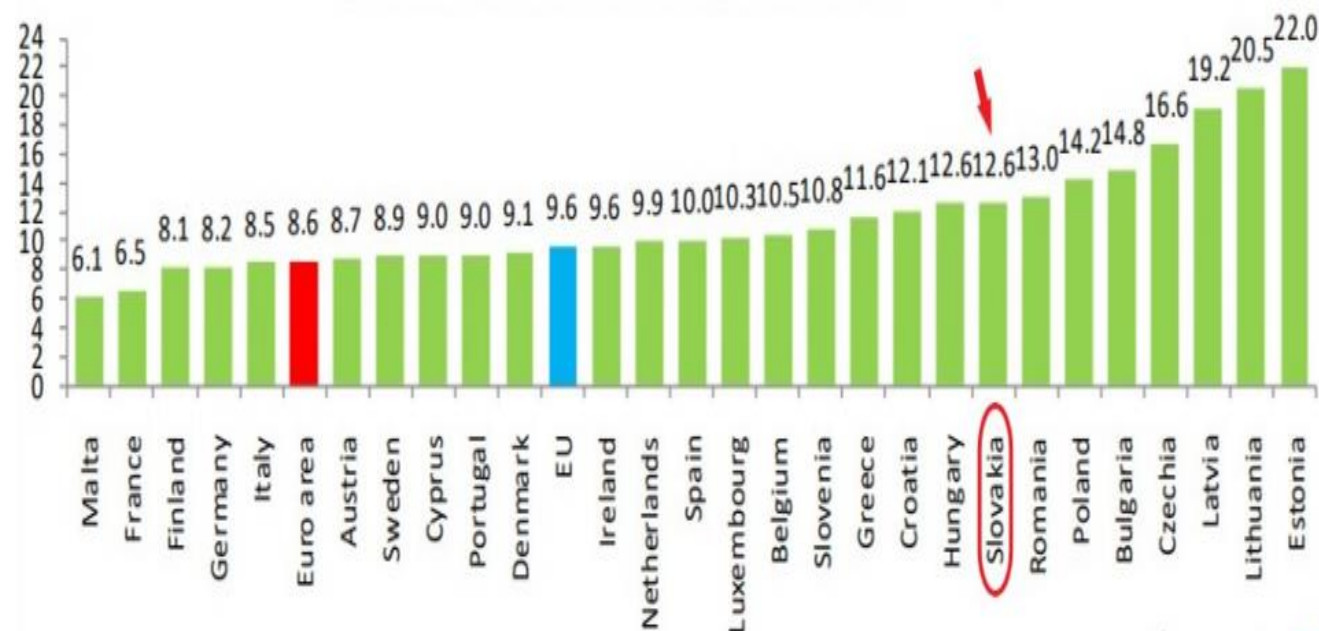
Pozn.: 2022 - 2024 predpovede IFP

Zdroj: ŠU SR, IFP • Vytvorené pomocou Datawrapper

DENNÍK

Inflácia v EÚ sa priblížila k dvojciferej úrovni

(medziročný rast spotrebiteľských cien v %, jún 2022)

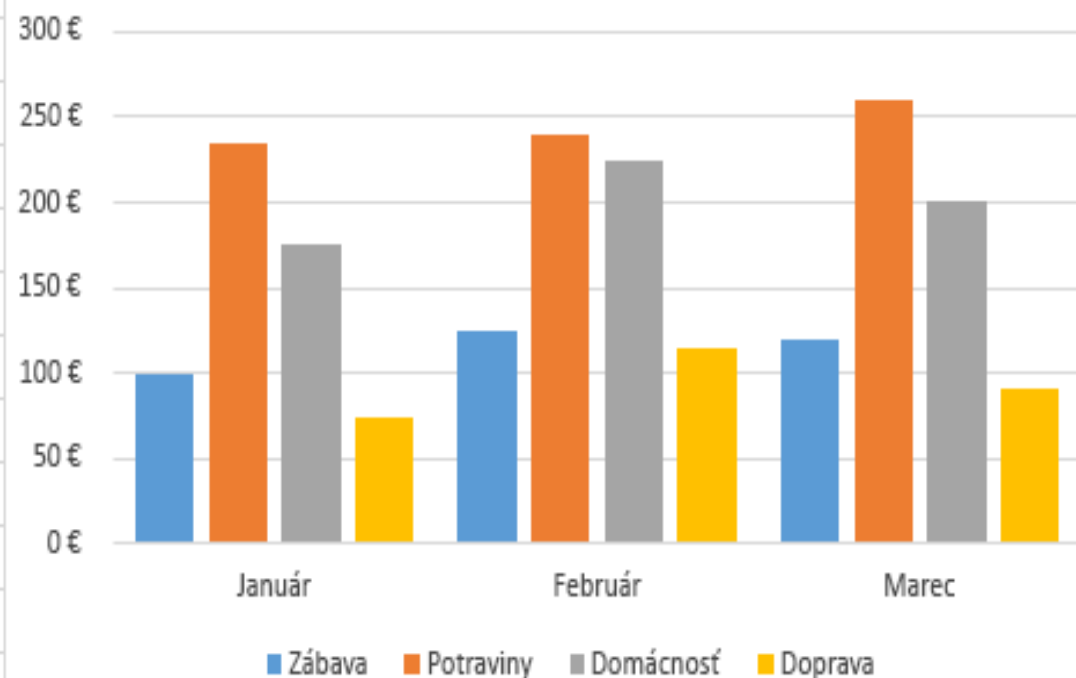

ec.europa.eu/eurostat

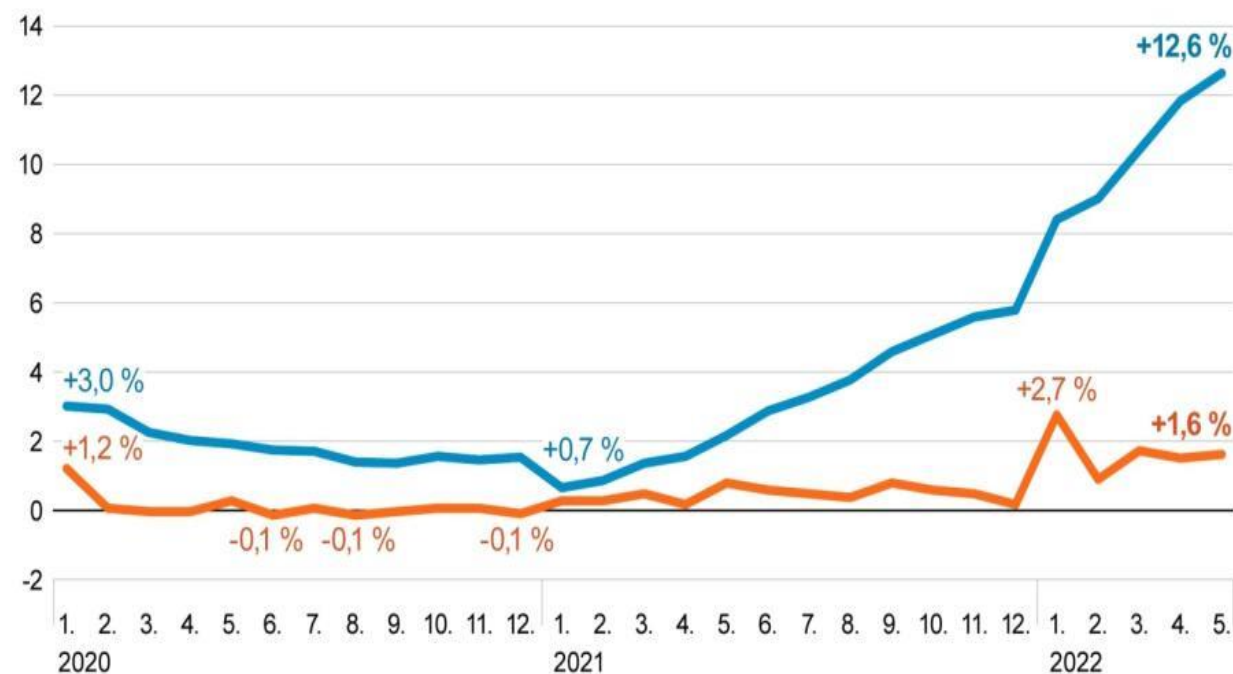

Finančná situácia v štáte

Výdavky na domácnosť podľa mesiacov

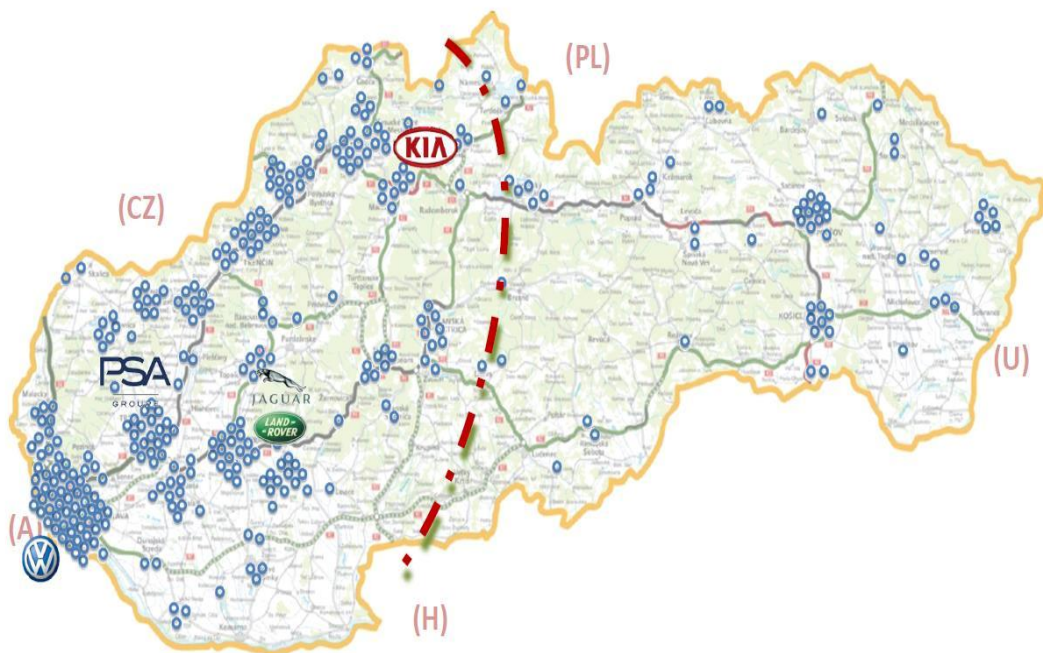
Inflácia – vývoj spotrebiteľských cien v SR*
(v %)

Finančná situácia v štáte

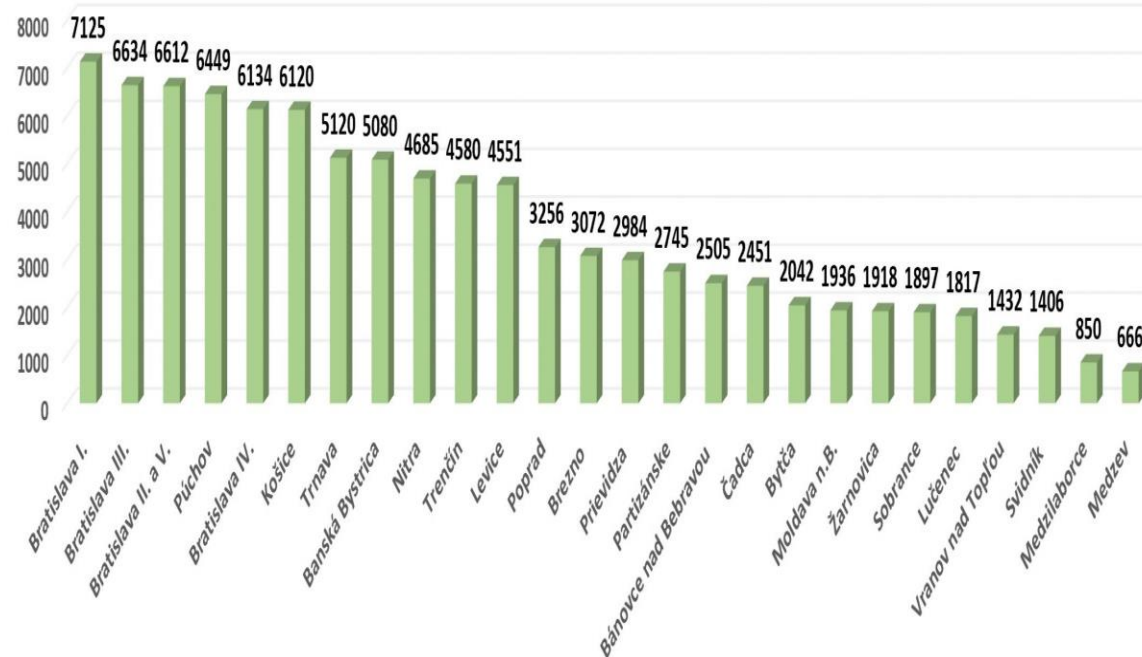
Rozloženie dodávateľov na Slovensku

Západ Slovenska, rozvinutá infraštruktúra, 279 dodávateľov
Východ Slovenska, 64 dodávateľov

Spolu 343 dodávateľov

Dane z nehnuteľností pre podnikateľa s pozemkom a výrobnou halou v rôznych slovenských mestách v € ročne

Finančná situácia v štáte

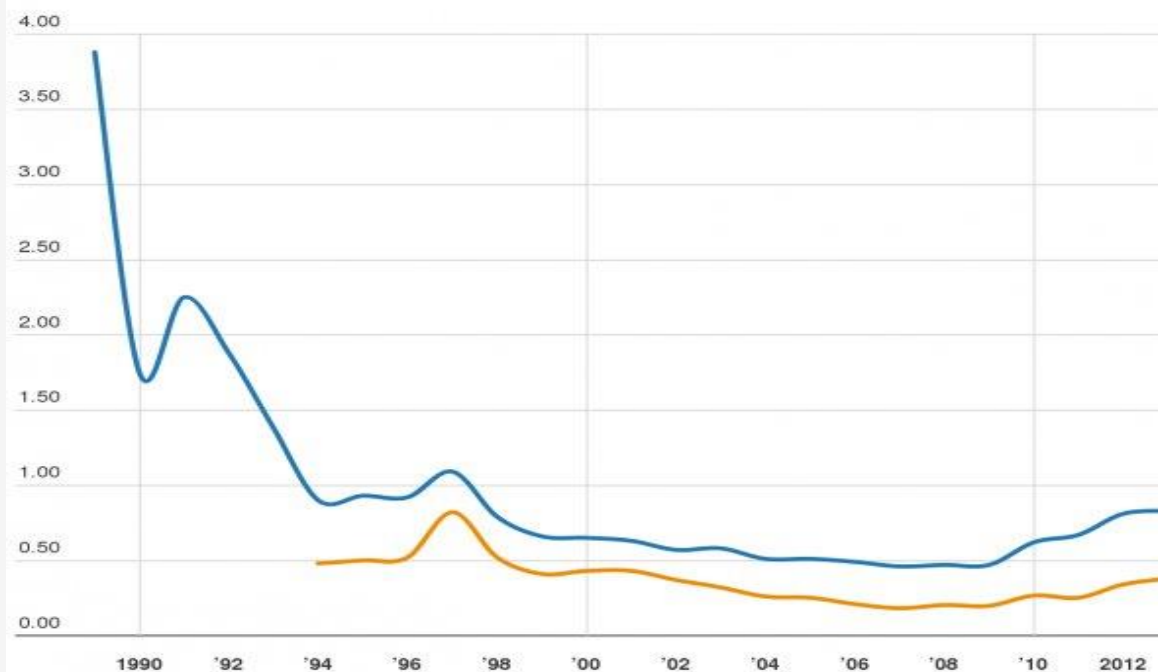
Privatizácia

Obdobie	Inštitúcia	Predseda/minister	Politická príslušnosť
27. 6. 1990 – 22. 4. 1991	Úrad pre privatizáciu a správu národného majetku	Augustín Marián Húska	VPN
23. 4. 1991 – 24. 6. 1992	Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku	Ivan Mikloš	VPN
24. 6. 1992 – 15. 3. 1994	Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku	Lubomír Dolgoš	HZDS
22. 6. 1992 – 15. 3. 1994	Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku	Vladimír Mečiar (ad interim)	HZDS
15. 3. 1994 – 13. 12. 1994	Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku	Milan Janičina	NDS
13. 12. 1994 – 30. 10. 1998	Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku	Peter Bisák	ZRS
30. 10. 1998 – 16. 10. 2002	Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku	Mária Machová	SOP

Privatizácia veľkých podnikov takmer vymazala slovenský výskum

(výdavky na vedu a výskum na Slovensku v % HDP)

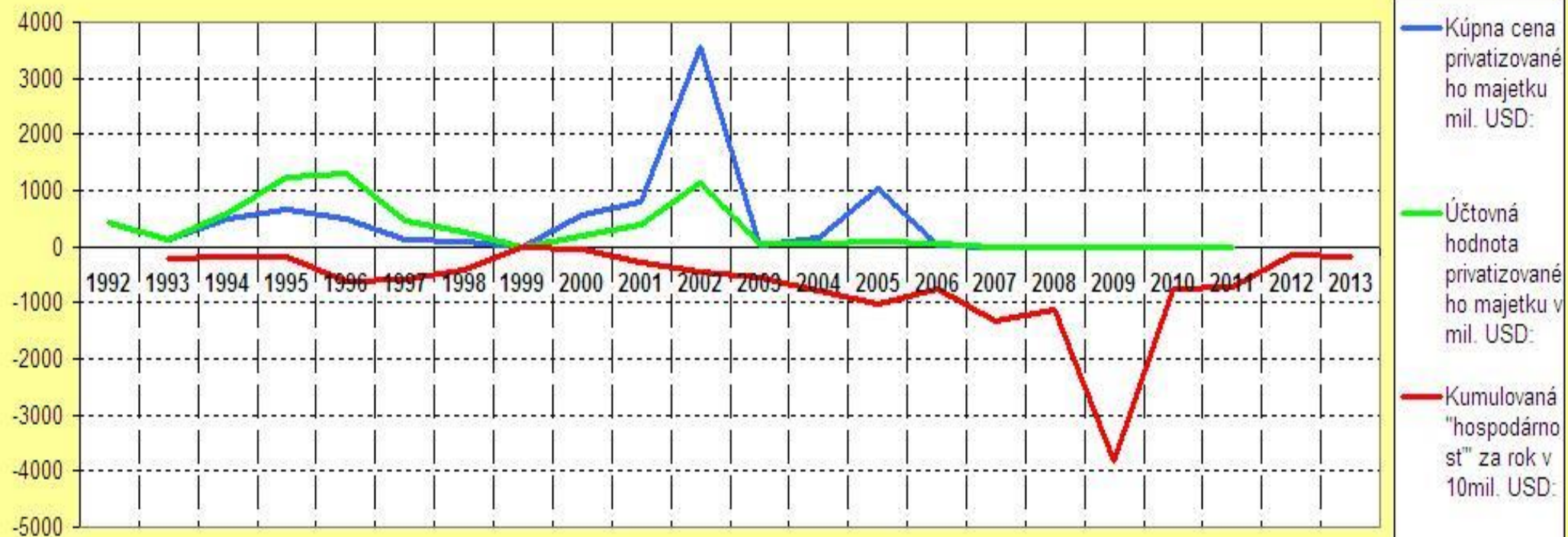
■ Celkové výdavky na vedu a výskum ■ Podnikové výdavky na výskum

Source: ŠÚ SR, autor

Privatizácia

Privatizácia samosprávy

Kvantifikácia výpadkov DPFO – Daňový bonus

Výpadok príjmov DPFO na základe zvýšenie daňového bonusu od 1.1.2022 do 30.6.2022

Vek	nárast DP	mesiace	počet detí	výpočet	nárast v €
0 – 6	0,7 eur	6	413 329	$0,7 \times 6 \times 413\,329$	1 735 982
7 – 15	4,13 eur	6	510 182	$4,13 \times 6 \times 510\,182$	12 642 310
15 a viac	0,35 eur	6	608 573,5	$0,35 \times 6 \times 608\,573,5$	1 278 003
Výpadok DPFO od 1.1.2022 do 30.6.2022 celkom					15 656 295

Privatizácia

Výpadok príjmov DPFO na základe zvýšenie daňového bonusu od 1.7.2022 do 31.12.2022

Vek	nárast DP	mesiace	počet detí	výpočet	nárast v €
0 – 6	22,86 eur	6	413 329	$22,86 \times 6 \times 413\,329$	56 692 206
7 – 15	26,4 eur	6	510 182	$26,40 \times 6 \times 510\,182$	80 812 829
15 a viac	16,43 eur	6	608 573,5	$16,43 \times 6 \times 608\,573,5$	59 993 176

Výpadok DPFO od 1.7.2022 do 31.12.2022 celkom 197 498 211

Výpadok DPFO 1.1.2022 do 31.12.2022 celkom 213 154 506

Výpadok príjmov DPFO na základe zvýšenie daňového bonusu od 1.1.2023 do 31.12.2023

Vek	nárast DP	mesiace	počet detí	výpočet	nárast v €
0 – 6	30,00 eur	12	413 329	$30,00 \times 6 \times 413\,329$	148 798 440
7 – 15	30,00 eur	12	510 182	$30,00 \times 6 \times 510\,182$	183 665 520
15 a viac	10,00 eur	12	608 573,5	$10,00 \times 6 \times 608\,573,5$	73 024 500

Výpadok DPFO od 1.1.2023 do 31.12.2023 celkom 405 488 460

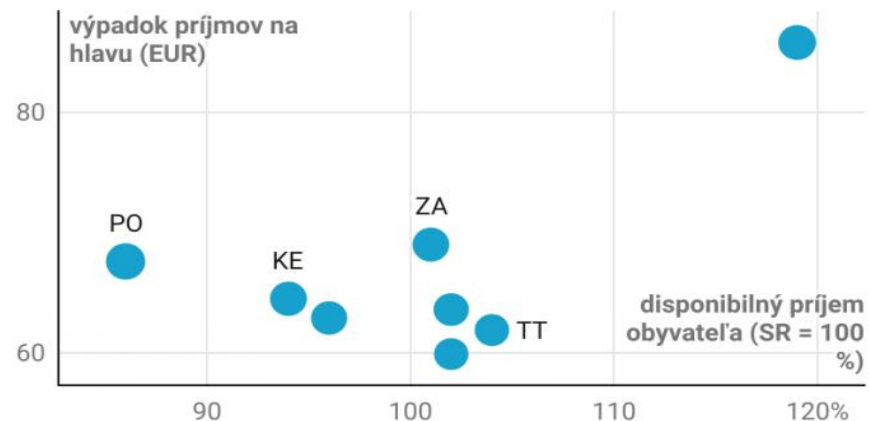
Výpadok DPFO 1.1.2023 do 31.12.2023 celkom 405 488 460 eur

Výpadok DPFO 2022, 2023 celkom 618 642 966 eur

Zníženie rastu príjmov z DPFO okrem daňového bonusu – 140 mil. eur
– vyjadrenie ministra financií pri predstavovaní daňovo-odvodovej reformy!!!

Chudobné obce stratia na daňovom bonuse relatívne najviac

Vážené priemery za obce na úrovni kraja

Veľkosť bubliny vyjadruje pomer priemerného výpadku a disponibilného príjmu obyvateľa

Zdroj: RRZ • Vytvorené pomocou Datawrapper

DENNÍK N

Privatizácia
verejných
rozpočtov

Privatizácia samosprávy

**Privatizácia verejných
rozpočtov kapitola
sociálne služby**

Privatizácia samosprávy

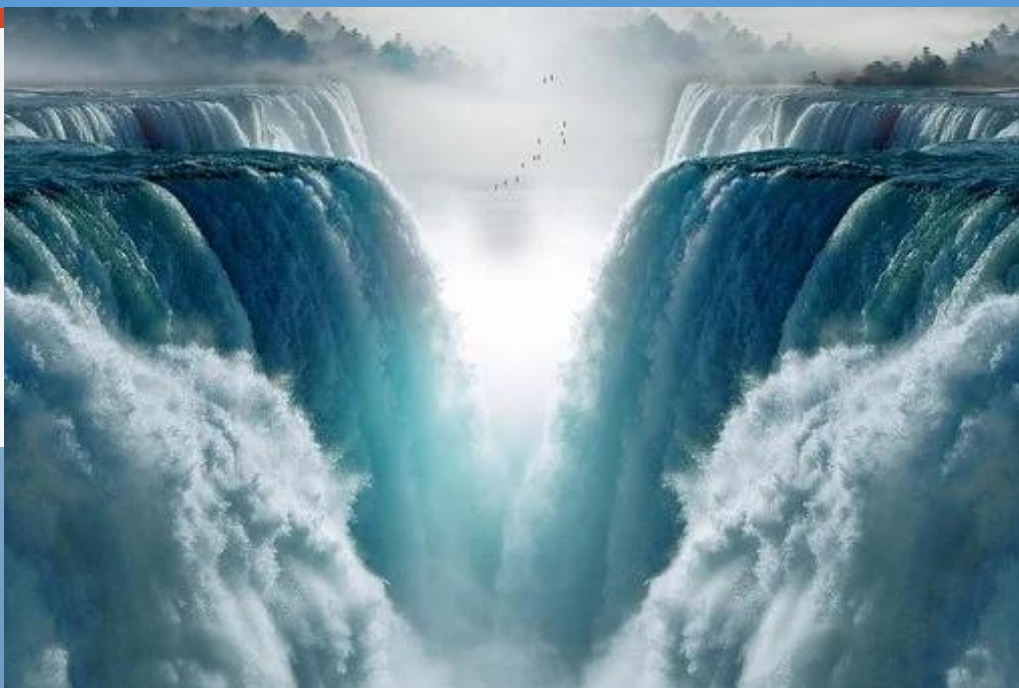
**Privatizácia verejných
rozpočtov kapitola školstvo**

Privatizácia samosprávy

Privatizácia vody vo
vlastníctve samospráv

Privatizácia

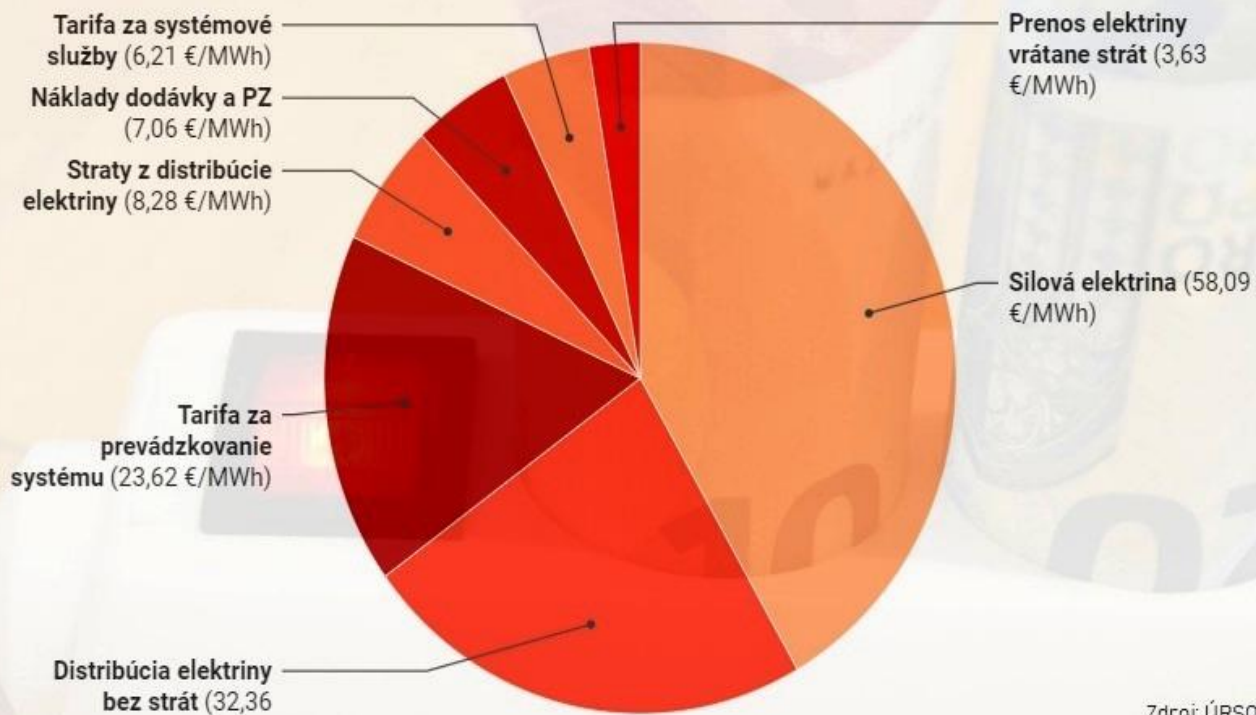

Energetická kríza

Z čoho sa skladá koncová cena elektriny pre domácnosti (bez DPH)?

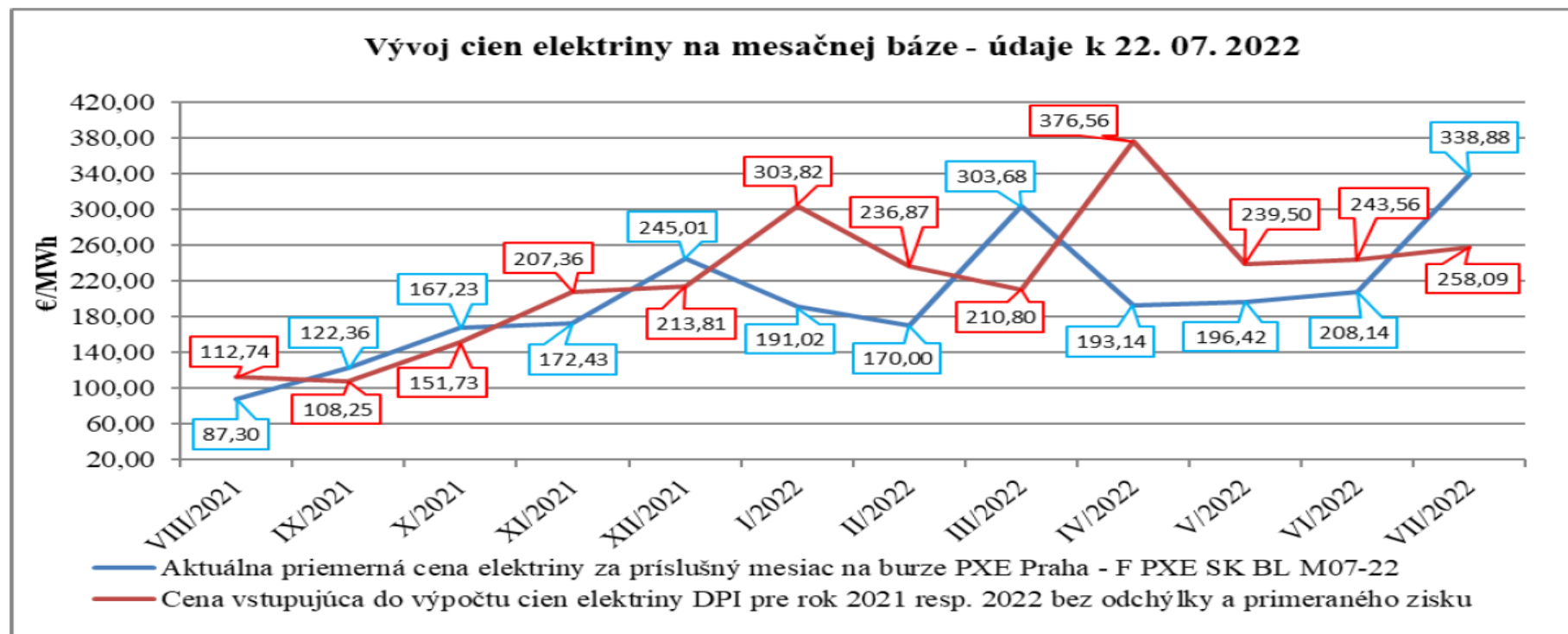

Zdroj: ÚRSO

Energetická kríza

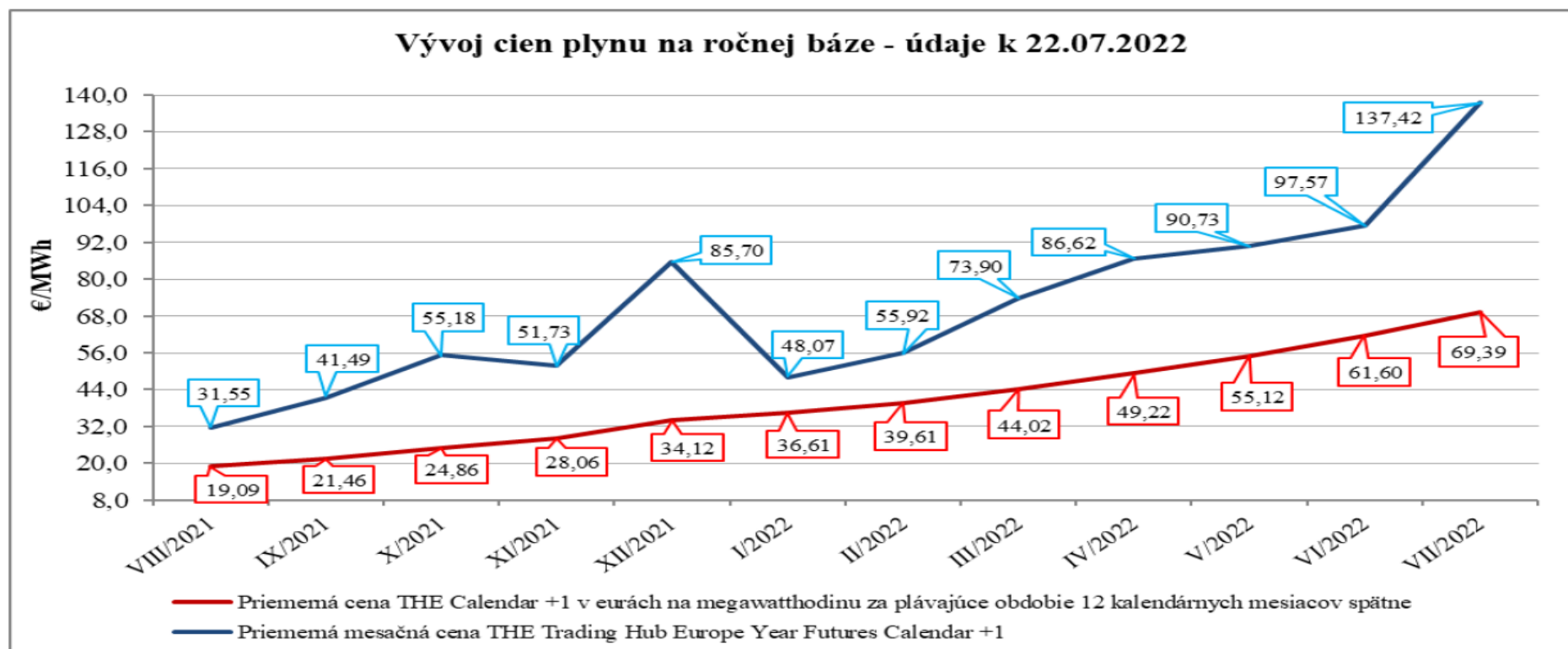
I. Zverejňovanie burzovej ceny elektriny

Energetická kríza

II. Zverejňovanie burzovej ceny plynu

Energetická kríza

(Návrh)

V Y H L Á Š K A **Úradu pre reguláciu sieťových odvetví**

z ... 2022,

ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) podľa § 40 ods. 1 písm. a) až i), l) a zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 10 **Zrušovacie ustanovenie**

Zrušuje sa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 248/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike v znení vyhlášky č. 205/2018 Z. z. a vyhlášky č. 298/2021 Z. z.

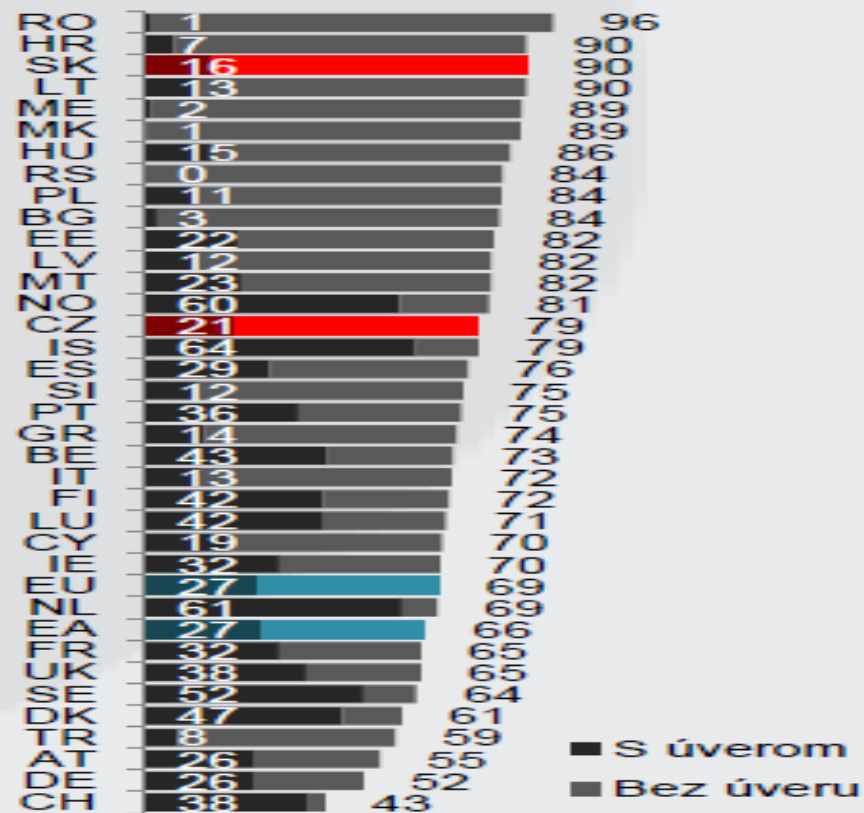
§ 11 **Účinnosť**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembra 2022 okrem § 10, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2023.

Nájomné bývanie

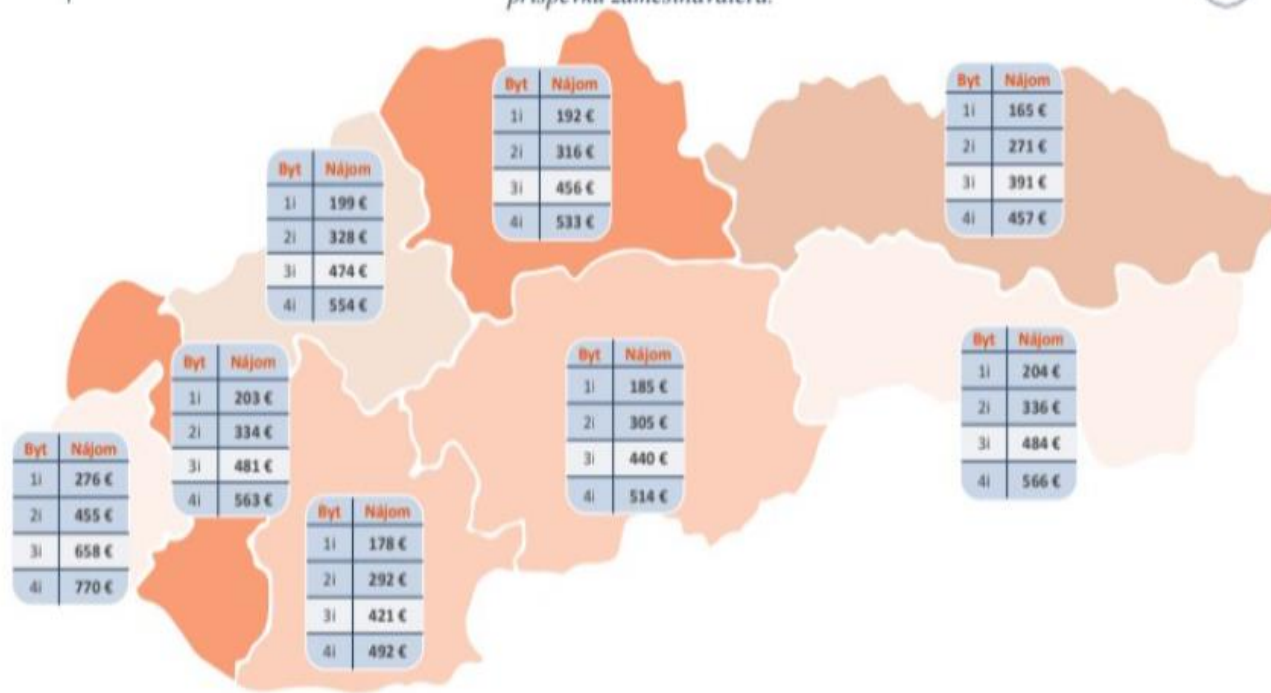
Miera vlastníctva bývania (% 2018²)

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

CENOVÁ MAPA SLOVENSKA

Nájmy vrátane odhadovaných servisných poplatkov, energií a príspevku zamestnávateľa.

Legislatíva a jej dopad

Životné prostredie – Zákon o dotried'ovaní
netriedeného tuhého komunálneho odpadu

Dôsledky

Neschopnosť samospráv zostaviť rozpočty/ najmä malé obce/

Obmedzenia alebo úplné zastavenie potrieb zo strany samosprávy k svojim občanom/ dotačné mechanizmy/

Zastavenie čerpania fondov EÚ z finančného dôvodu / nemožnosť spolufinancovania/

Obmedzenie alebo úplná likvidácia kultúry, športu, sociálnych vecí, bezpečnosti.....

Vrátenie štátu nedofinancovaných prenesených kompetencií

Nezmyslené a nedôvodné zaťažovanie občanov miest a obcí finančnými nárokmi zo strany štátu

Dôsledky

Radikálne obmedzenie životných potrieb občanov Slovenskej republiky a ich prepád do existenčných problémov.

**Všeobecne o problémoch a konkrétne o riešeniach.
Za nami sú výsledky pred nami veľmi zlé vyhliadky.**

ROZPOČET MESTA
BAŇSKÁ BYSTRICA
ROK 2014

VÁS UCET ZA SLUŽBY MESTA

POLOŽKA	CENA NA OBYVATEĽA
1 PRIMATOR	8.64
1 POSIANCE	1.56
1 KONTROLNÁ ČINNOSŤ A AUDIT	1.83
1 ZAMESTNANCI	59.71
1 ČLENSTVO V ZMOS A POD.	0.20
1 PROPAGÁCIA A MARKETING	2.85
1 VYKON URAOV	49.61
1 SLUŽBY OBYVATEĽOM	8.16
1 VEREJNÁ ZELEN A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	12.31
1 VEREJNÉ OSVETLENIE	11.10
1 ZBER A ODVOZ ODPAOV	47.45
1 POŽIARNA OCHRANA	0.17
1 ODCHYT TULAVÝCH ZVIERAT	0.46
1 CIVILNÁ OCHRANA	0.14
1 BYVANIE	3.43
1 MESTSKÁ POLÍCIA	12.07
1 ŠKOLY	243.26
1 MESTSKÁ VEREJNÁ DOPRAVA	52.15
1 SPORT	16.41
1 KULTÚRA	3.56
1 SOCIÁLNE SLUŽBY	19.33
1 SPLATKA ÚVEROV, POPLATKY	33.47
1 ÚDRZBA A VÝSTAVA CIEST	32.06
SPOLU (EUR)	613.04

MESTO BUDE HOSPODARIŤ S VYROVNANÝM ROZPOČTOM.

CELKOVÝ DLH MESTA BY MAL V ROKU 2014 KLESNÚŤ NA 107 EUR NA OBYVATEĽA.

ROZPOČET OBCE
SMOLENICE
ROK 2014

ÚČET ZA SLUŽBY OBCE

CENA NA OBYVATEĽA
7.81
2.65
3.33
54.81
2.42
14.98
13.50
9.29
29.48
1.06
0.68
7.37

ROZPOČET OBCE
SPANIA DOLINA
ROK 2014

VÁS UCET ZA SLUŽBY OBCE

POLOŽKA	CENA NA OBYVATEĽA
KZDY A ODVOZY	205.36
REZIJNE NAKLADY OCU	115.24
KOMUNÁLNY ODPAOV	43.75
ÚDRZBA BUDOVY OCU	31.29
TRANSFERY	31.06
ÚDRZBA CIEST LETO/ZIMA	20.83
INOMAS, OBYČNÉ AUTO, TECHNKA	15.10
ELEN. OSVETLENIE.	15.10
ENLAS	8.33
PLATKY ÚVEROV A ÚROKOV	485.99
U (EUR)	64.4

CELKOVÝ DLH OBCE K 31.12.2013 64.4 EUR NA OBYVATEĽA.

ÚČET OBCE

AK CHCETE, ABY VAŠI VOLIČI VEDELI,
NA ČO SA MÍŇAJÚ ICH PENIAZE, DAJTE IM TO VEDIET
FORMOU BLOČKU.

JE TO JEDNODUCHÝ SPÔSOB, AKO VOLIČOM PRIBLIŽIŤ ZLOŽITÝ
ROZPOČET OBCE.

Na stránke <http://cenastatu.sk/ucetobce/> nájdete kompletný návod,
ako bloček rýchlo vyrobiť.

Pomocou tejto stránky získate elektronickú podobu bločku, ktorú stačí
vytlačiť na obyčajnej tlačiarňi, či poslať ako prílohu mailom.

Ak nemáte čas na jeho výrobu, pomôžeme Vám výmenou za podporu
vzdelávacieho portálu www.cenastatu.sk.

Kontaktujte nás priamo na adrese andrej.moravcik@iness.sk.

Bloček už využívajú kandidáti súčasných komunálnych volieb vo viacerých mestách.
Inšpirujte sa príkladmi z Prešova, Trnavy, Smoleníc, či Veľkého Zálužia.

**Ďakujem Vám za
pozornosť.**